

EU ETS hitelesítés az I-IV. kereskedési időszak tükrében

Gyarmati Beáta Zsuzsanna
Szabó László



Imsys Kft. - EU ETS Hitelesítő szervezet

EU ETS történeti áttekintés-célkitűzések

- 1972 – Stockholm – „Emberi Környezetről” szóló ENSZ Konferencia – Az ENSZ első jelentős környezetvédelmi konferenciája
- 1979 – Genf – Éghajlati Világkonferencia
- 1988 – Éghajlatváltozási Kormányközi Testület létrehozása (IPCC)
- 1989 – Torontó – torontói kibocsátás-csökkentési cél
- 1990 – IPCC első értékelő jelentése; Második Éghajlati Világkonferencia
- 1992 – Rio de Janeiro - ENSZ Éghajlatváltozási Keretegyezmény aláírása
- 1995 – Berlin – Az ENSZ első klímakonferenciája
- 1997 – Kiotói Jegyzőkönyv – hatályba lép 2005. február
- **2005 – EU Emissions Trading System (EU ETS) létrehozása**

Ipari tevékenység miatt keletkező káros anyagokra vonatkozik.

Iparágak: energiatermelés, vegyipar, cement-, vas- és acélgégyártás, melyek együtt az unió teljes ÜHG-kibocsátásának közel 40 százalékát teszik ki.

EU ETS rendszer működése

Az EU kibocsátás-kereskedelmi rendszerének (ETS) célja az iparban keletkező üvegházhatású gázok kibocsátásának csökkentése és a klímaváltozás megfékezése.

- Kereskedelem alapja a széndioxid-egyenérték, mely egy tonna szén-dioxid vagy azzal megegyező globális éghajlat-módosító potenciálnak (GWP) megfelelő mennyiségű üvegházhatású gáz – kvóta – kibocsátási egység
- Egy meghatározott szén-dioxid kibocsátási küszöb felett a létesítménynek a többlet kibocsátás fedezésére egységeket kell vásárolnia. Alacsonyabb kibocsátás esetén a fel nem használt kvótát a vállalatok eladhatják.
- A közgazdaságtani elmélet alapján ez a leghatékonyabb módja a kibocsátás csökkentésének, mert minden szereplő mérlegeli, hogy számára melyik lehetőség olcsóbb, egységeket vásárolni a piacon, hogy fedezze a károsanyagkibocsátást vagy az alacsonyabb kibocsátás érdekében fejlesztéseket végrehajtani.

Kötelezettek köre - üzemeltetők

- 2012. évi CCXVII. Törvény – A kibocsátási egységek és a légiközlekedési kibocsátási egységek kereskedelmére terjed ki; kötelezettek 1. melléklet szerint

✓ Hatályos: 2021. 12. 18. - 

1.		Tevékenység	Üvegházhatású gáz
2.		Energiatermeléssel kapcsolatos tevékenységek	
3.	I.	Tüzelőanyagok égetése a 20 MWth-ot meghaladó teljes névleges bemenő hőteljesítményű létesítményekben (kivéve a veszélyes hulladék- és települési hulladékégető létesítményeket)	Szén-dioxid
4.	II.	Ásványolaj-feldolgozás	Szén-dioxid
5.	III.	Kokszolás	Szén-dioxid
6.		Fémek termelése és feldolgozása	
7.	IV.	Fémérc (beleértve a szulfidércet) pörkölése és zsugorítása	Szén-dioxid
8.	V.	Vas vagy acél termelése (elsődleges vagy másodlagos olvasztás), beleértve a folyamatos öntést is 2,5 tonna/óra kapacitás felett	Szén-dioxid
9.	V.a	Vasfémek (beleértve a vasötvözeteket is) előállítása vagy feldolgozása, amennyiben 20 MW-ot meghaladó teljes bemenő hőteljesítményű tüzelőberendezéseket működtetnek. A feldolgozás magában foglalja többek között a hengerműveket, a fűtőberendezéseket, a temperáltkohókat, kovácműhelyeket, öntödét, bevonatolást és a lemaratást is	Szén-dioxid
10.	V.b	Elsődleges alumínium előállítása	Szén-dioxid és perfluorkarbonok (PFC-k)
11.	V.c	Másodlagos alumínium előállítása, amennyiben 20 MW-ot meghaladó teljes bemenő hőteljesítményű tüzelőegységeket működtetnek	Szén-dioxid
12.	V.d	Nemvasfémek előállítása vagy feldolgozása, beleértve az ötvözetek előállítását, a finomítást, az öntést stb., amennyiben (a redukálóanyagokként alkalmazott tüzelőanyagokat is beleszámítva) 20 MW-ot meghaladó teljes bemenő hőteljesítményű tüzelőegységeket működtetnek	Szén-dioxid
13.		Ásványanyagipar	
14.	VI.a	Cementklinker napi 500 tonnát meghaladó gyártókapacitással rendelkező forgókemencében történő előállítása vagy napi 50 tonnát meghaladó gyártókapacitással rendelkező más típusú kemencében történő kalcinálása	Szén-dioxid

Kötelezettek köre - üzemeltetők

15.	VI.b VI.c	Mész előállítása vagy dolomit és magnezit napi 50 tonnát meghaladó gyártókapacitással rendelkező forgókemencében vagy más típusú kemencében történő kalcinálása	Szén-dioxid
16.	VI.d	Gipszszárítás vagy -kalcinálás, illetve gipszkarton és más gipsztermékek előállítása, amennyiben 20 MW-ot meghaladó teljes bemenő hőteljesítményű tüzelőberendezéseket működtetnek	Szén-dioxid
17.	VII.	Üveg gyártása, beleértve az üvegszálat is, 20 tonna/nap olvasztókapacitáson felül	Szén-dioxid
18.	VII.a	Ásványi gyapot szigetelőanyag előállítása, kőzet, üveg vagy salak felhasználásával, napi 20 tonnát meghaladó olvasztási kapacitással	
19.		Kerámiatermékek égetéssel történő gyártása	
20.	VIII.a	Kerámiatermékek, tetőcserepek, téglák, tűzálló téglák gyártása 75 tonna/nap termelési kapacitáson felül	Szén-dioxid
21.	VIII.b	Csempék, kőárúk vagy porcelánok gyártása 75 tonna/nap termelési kapacitáson felül	Szén-dioxid
22.		Egyéb tevékenységek	
23.	IX.	Faanyagból származó pép (cellulóz) vagy egyéb szálal anyagok gyártása	Szén-dioxid
24.	X.	Papír és karton gyártása 20 tonna/nap termelési kapacitáson felül	Szén-dioxid
25.		Vegyipar	
26.	XI.	Salétromsav előállítása	Szén-dioxid és dinitrogén-oxid
27.	XII.	Adipinsav előállítása	Szén-dioxid és dinitrogén-oxid
28.	XIII.	Glioxál és glioxilsav előállítása	Szén-dioxid és dinitrogén-oxid
29.	XIV.	Ammónia előállítása	Szén-dioxid
30.	XV.	Nátrium-karbonát (Na_2CO_3) és nátrium-hidrogén-karbonát (NaHCO_3) előállítása	Szén-dioxid

Kötelezettek köre - üzemeltetők

30.	XV.	Nátrium-karbonát (Na_2CO_3) és nátrium-hidrogén-karbonát (NaHCO_3) előállítása	Szén-dioxid
31.	XVI.	Ömlesztett szerves vegyszerek előállítása krakkolással, reformálással, részleges vagy teljes oxidálással vagy hasonló eljárással, 100 tonna/napot meghaladó gyártókapacitással	Szén-dioxid
32.	XVII.	Hidrogén (H_2) és szintézisgáz előállítása reformálással vagy részleges oxidálással 25 tonna/napot meghaladó gyártókapacitással	Szén-dioxid
33.	XVIII.	Korom szerves anyagok – mint például olaj, kátrány, krakkoló, desztillációs maradékok – karbonizálásával járó előállítása, amennyiben 20 MW-ot meghaladó teljes bemenő hőteljesítményű tüzelőegységeket működtetnek	Szén-dioxid
34.	XIX.	Üvegházhatású gázoknak szállítás és a 2009/31/EK irányelv értelmében engedélyezett tárolóhelyen történő geológiai tárolás céljából való elkülönítésére használt létesítmények	Szén-dioxid
35.	XX.	Üvegházhatású gázoknak a 2009/31/EK irányelv értelmében engedélyezett tárolóhelyen történő geológiai tárolás céljából való csővezetékek révén történő szállítása	Szén-dioxid
36.	XXI.	Üvegházhatású gázoknak a 2009/31/EK irányelv értelmében engedélyezett tárolóhelyen történő geológiai tárolása	Szén-dioxid
37.	XXII.	Az Európai Gazdasági Térségről szóló megállapodásban részes államok területén található repülőtérrel induló vagy oda érkező légi járatok üzemeltetése	Szén-dioxid

Létesítmény: minden olyan helyhez kötött műszaki egység, ahol egy vagy több, az 1. melléklet I–XXI. pontjában felsorolt tevékenység vagy bármely más, azzal technológiailag összefüggő tevékenység, valamint az adott telephelyen folytatott tevékenységhez műszakilag kapcsolódó tevékenység folyik, és amely az 1. mellékletben meghatározott üvegházhatású gáz kibocsátását eredményezi vagy arra közvetlenül hatással van.

Tevékenység végzéséhez ÜHG engedély szükséges
Engedélyező hatóság a Nemzeti Klímavédelmi Hatóság

Hitelesítők

- 2005-2007. első kereskedési időszak - próbaidőszak
- 2008-2012. második kereskedési időszak

Hitelesítők az OKTVF által névjegyzékbe vett hitelesítők



Névjegyzékbe vétel feltétele:

- Kérelem benyújtása;
- Jogszabályban meghatározott szakmai követelményeknek való megfelelés

Hitelesítők

- 2013-2020. III. kereskedési időszak

Hitelesítési tevékenységet csak akkreditált Hitelesítő szervezet végezhet

akkreditált hitelesítő szervezet: a 2018/2067/EU bizottsági végrehajtási rendeletnek megfelelően, az **Európai Unió bármely tagállamának nemzeti akkreditáló testülete által akkreditált** olyan hitelesítő szervezet, amely üvegházhatású gázok kibocsátói által elkészített kibocsátási és tonnakilométer-adatokat tartalmazó jelentéseket hitelesít.



Akkreditált hitelesítő szervezetek

Nemzeti Akkreditáló Hatóság által jelenleg 4 akkreditált Hitelesítő szervezet van Magyarországon,

+ más tagállam általi akkreditációval 2 Hitelesítő szervezet rendelkezik.

- Akkreditált státusz 5 évre vonatkozik
- Felügyeleti eljárás **évente**

4) Az akkreditált terület:

Tevékenységcsoport Activity group	Akkreditálási alkalmazási kör Scope of accreditation
1b	Tüzelőanyagok létesítményekben történő elégetése, korlátozások nélkül Combustion of fuels in installations, without restrictions
6	- Mész előállítása, valamint dolomit és magnezit kalcinálása Production of lime or calcination of dolomite or magnesite
8	- Ipari korom előállítása Production of carbon black
98 ²	- A 2003/87/EK irányelv 10a. cikke szerinti egyéb tevékenységek Other activities pursuant to Article 10a of Directive 2003/87/EC

Az akkreditált szervezet az alábbi tagállamokban végez hitelesítési tevékenységet:
The accredited verifier is recorded to act in the following Member States:

Magyarország (Hungary)

Hitelesítési tevékenység

Mit kell hitelesíteni?

- Első és harmadik kereskedési időszakban

Üzemeltetők által készített:

- ❖ Új belépő kérelem
- ❖ Ingyenes kvótakiosztást megalapozó adatszolgáltatás
- ❖ Jelentős kapacitásbővítés/jelentős kapacitáscsökkenés
- ❖ **Éves CO₂ kibocsátási jelentés**

- Negyedik kereskedési időszaktól (2021-2030)

Üzemeltetők által készített:

- ❖ Új belépő kérelem
- ❖ Ingyenes kvótakiosztást megalapozó adatszolgáltatás
- ❖ **Tevékenységi szintről szóló jelentés**
- ❖ **Éves CO₂ kibocsátási jelentés**

Hitelesítési tevékenység

Hogyan kell hitelesíteni?

- Hitelesítés folyamata (2018/2067 EU Bizottsági végrehajtási rendelet, 2019/1842 EU Bizottság végrehajtási rendelet, MSZ EN ISO/IEC 17029:2020, MSZ EN ISO 14065:2022, MSZ ISO 14064-3:2022, ISO 14066:2011)
 - ❖ Ajánlatadás/szerződéskötés – pártatlanság vizsgálata
 - ❖ Stratégiai elemzés
 - ❖ Kockázatelemzés
 - ❖ Hitelesítési terv – (mintavételi terv)
 - ❖ Hitelesítési terv végrehajtása
 - ❖ Helyszíni szemle
 - ❖ Hitelesítői jelentés, hitelesítői záradék készítése
 - ❖ Független belső felülvizsgálat
 - ❖ Hitelesítői jelentés, hitelesítői záradék kiadása
 - ❖ Éves jelentés esetén forgalmi jegyzékben rögzített kibocsátási egységek jóváhagyása
- Hitelesítési időszak
 - ❖ November 15-ig kötelező adatszolgáltatás a NAH részére
 - ❖ Hitelesített jelentése hatóság felé történő benyújtása tárgyévét követő március 31.

Megvalósulás és jövőbeni célok

Becslések szerint az **EU kibocsátása 2020-ban 31%-kal volt alacsonyabb**, mint 1990-ben, vagyis 11 százalékponttal haladta meg a célt. A megerősített adatok azt mutatják, hogy a kibocsátás 2019-re 24%-kal csökkent 1990-hez képest. 2019 és 2020 között jelentősen visszaesett az üvegházhatást okozó gázok kibocsátása az EU-ban, ami szorosan összefügg a Covid19 világjárvánnyal.

Azonban az uniós tagállamok legutóbbi előrejelzései szerint a jelenlegi intézkedésekkel az EU 2030-ra csak 41%-kal tudja csökkenteni a nettó kibocsátást. A **2030-as kibocsátás-csökkentési cél** azonban, melyet a klímarendelemben rögzítettek **55%, az 1990-es szinthez viszonyítva**.

A „Fit for 55” néven ismert új és felülvizsgált jogszabálycsomag célja elérni az **európai zöld megállapodás célkitűzéseit**, és **2050-re Európát klímasemleges kontinenssé** tenni.

Megvalósulás és jövőbeni célok

Az üvegházhatású gázok mértéke Európában Kibocsátás, előrejelzés és célkitűzések az EU-ban

[millió tonna CO₂-egyenérték*]



* Üvegházhatású gázok kibocsátása földhasználat, földhasználat-változás és erdőgazdálkodás nélkül, de beleértve a légi közlekedést, az Egyesült Királyság kivételével

1990-es szinthez viszonyítva | *Becsült

Forrás: Európai Környezetvédelmi Ügynökség (2021)



Köszönjük szépen a figyelmet!

